

Vacanțele au fost inventate pentru ca cei muncitori să adune forțe noi, iar cei leneși să nu spargă tempoul. Cele de iarnă au farmecul lor deosebit. Pentru că ne aruncă într-o continuă sărbătoare cu becuțe și miros de brad (sau ceva mai tare) și amintiri, dar nici nu ne lasă să ne relaxăm prea mult, având în vedere jumătatea a doua a sesiunii. În cele câteva săptămâni rezervate odihnei, echipa de redacție a buletinului „ARHEOLOGUL” a pus în mișcare toată curiozitatea, sursele și posibilitățile, pentru a veni cu un număr proaspăt, numai bun pentru pauzele dintre pregătirea de seminare și cartea preferată.

Anul nou ne-a adus multe idei, pe care sperăm să le realizăm cu succes. În acest sens, am pornit de la mărirea volumului a revistei nemijlocit, în scopul promovării efortului studentesc în cadrul facultății, sistematizării unei vaste cantități de informație din domeniu, și a facilitării procesului cognitiv. Începând cu această ediție, vom avea parte de știri din lumea arheologiei autohtone și universale, vom urmări împreună câteva rubrici sistematice, și vom afla despre toate realizările colegilor noștri.

Finalizând editorialul, vom menționa asertiunea lui Valeriu Butulescu „Arheologii. Pe baza unui ciob, ei reconstituie o întreagă bucătărie antică”. Astfel, ciob cu ciob, număr după număr, vom încerca împreună să descoperim cele mai ascunse și neclare taine ale trecutului!

Locuințele caracteristice perioadei timpurii a primei epoci a fierului

Chirică Alin, an. I arh.

În epoca antică populația utiliza activ specificul reliefului, întemeind așezările pe locuri ridicate, fortificate natural. În același timp, pentru asigurarea efectivă a economiei și a ocupațiilor practicate, așezările erau amplasate în apropierea unor surse de apă, pășuni și terenuri favorabile agriculturii. Unele așezări erau fortificate și artificial, transformându-se, astfel, în cetăți veritabile. În jurul așezărilor fortificate – cetăți care, probabil, reprezentau centre ale unor formațiuni teritoriale, erau grupate, de obicei, mai multe așezări

deschise, amplasate la distanțe ușor accesibile pentru o comunicare operativă.

Locuințele de suprafață au avut, de regulă, forma rectangulară, în funcție de numărul de încăperi, au fost divizate în două variante de bază, cu o încăpere și cu două încăperi. Luând drept criteriu de clasificare sistemul de încălzire utilizat, locuințele cu o încăpere pot fi împărțite în trei subvarietate, cu vatră, cu cuptor, cu vatră portabilă. Locuințele de suprafață, în majoritatea lor, erau doar cu o singură încăpere, unele fiind prevăzute și cu un mic coridor. Pentru locuințele cu două încăperi a fost folosit sistemul de încălzire cu vatră portabilă. Pentru locuințele de suprafață sunt specifice unele particularități constructive, cum ar fi prezența gropilor de provizii sau a coridoarelor. Pereții locuințelor de suprafață, constau dintr-o carcasă de lemn unsă cu lut. Aceasta era ridicată din stâlpi ridicați vertical și uniți între ei cu nuiile. Peste această carcasă se aplică o masă de lut cu paie special pregătită. Nu este exclus că erau adăugate, probabil pentru o duritate mai mare și pietricele de calcar, care se întâlnesc din abundență în stratul cultural ale așezărilor investigate.

Locuințele adâncite în sol după forma cavității au fost împărțite în rectangulare și ovale, toate sunt cu o singură încăpere. Cele de formă rectangulară, în funcție de instalațiile utilizate pentru încălzire, au fost divizate în trei variante: cu vetre, cu cuptoare, cu vetre portabile, iar cele de formă ovală cu vetre portabile. Suprafața locuințelor adâncite în sol este mai mică decât a locuințelor terestre, de obicei circa 6,5 – 8 m².

Ca urmare a cercetării, s-a stabilit că tipul utilizat cel mai frecvent utilizat erau locuințele adâncite în sol. Efectuarea cercetării tipologice a construcțiilor locative din spațiul pruto-nistean, va permite evidențierea acestor particularități specifice ale complexelor și de organizare a spațiului casnic. Pe de altă parte, va apărea posibilitatea determinării volumului și caracterului fondului de izvoare referitoare la construirea locuințelor din spațiul pruto-nistean.

Ruinele unei locuințe. Saharna Mică, 2003

Echipa de lucru:

Sergiu Matveev, Alexandru Beschier,
Artemis Balan, Olesia Buianovscaia

Adresa:

Universitatea de Stat din Moldova, bl. central, cab. 535
Muzeul de Antichități “Tudor Arnăuț”
www.arheo.usm.md; www.sssmatveev.narod.ru/cursuri/sssaiv

Înmormântarea de la Purcari

În perioada octombrie-noiembrie 2011, în satul Purcari, raionul Ștefan-Vodă, au fost realizate investigații arheologice, în urma cărora a fost descoperit un monument funerar, reprezentat de două morminte, a unui bărbat și a unei femei. Vârsta cu care sunt datate aceste înmormântări este de circa 2500 de ani.

Craniul defunctului

Conform opiniei arheologului Sergiu Popovici, cercetător științific AȘM, Institutul Patrimoniului Cultural, bărbatul ar fi fost un aristocrat scit, o căpetenie militară. Bărbatul a fost îmbrăcat într-o armură de fier, având două cnemide din bronz, iar în mâna stângă ținea o spadă-akinak. De asemenea

au fost descoperite circa 150 de vârfuri de săgeți, o amforă grecească din Thassos, în care se presupune că era vin. Lângă amforă s-au găsit patru vârfuri de lance. În două colțuri ale gropii funerare au fost depuse bucați mari de carne.

MD-Arheologie

Totodată, la o distanță de șase metri a fost descoperit mormântul unei femei. Alături de ea a fost depusă o râșniță de măcinat făină, spartă ritualic, și un vârf de lance. Se presupune că femeia a fost sacrificată odată cu moartea bărbatului.

Osemintele de la Purcari, după restaurare, vor fi păstrate la Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei.

Surse: http://adevarul.ro/moldova/actualitate/galerie-foto-comori-n-avem-banidezgropam-afla-cele-mai-tari-descoperiri-arheologice-ultimul-an-1_50ad7bdc7c42d5a6639604a6/index.html

http://www.publika.md/descoperire-istorica--un-grup-de-arheologi-au-gasit-scheletul-intact-al-unui-scit--vechi-de-pestedoua-mii-de-ani_577321.html

Înmormântarea în situ

Barca din Măcărești

Pe data de 9 noiembrie 2012, în lunca Prutului, lângă satul Măcărești, raionul Ungheni a fost descoperită o barcă monoxilă de aproximativ un secol. Deși a fost observată de săteni încă din anul trecut, aceștia având intenția de a o distruge, utilizând-o pentru foc, valoarea adevărată a acestei descoperiri a fost sesizată în urma unei inspecții pe malul Prutului, realizată de colaboratorii serviciului piscicol și a Poliției de frontieră, care chemat arheologii.

Arheologii au fost sesizați și au constatat că aceasta este prima ambarcațiune de acest fel descoperită pe teritoriul Republicii Moldova. "Are nu mai puțin de o sută de ani. Unii specialiști au emis ipoteze că ar fi chiar din secolul al XVII-lea. Elemente pentru o datare atât de precisă nu avem", spune Vlad Vornic, directorul Agenției Naționale Arheologice. "Cert este că s-a păstrat foarte bine, este practic întreaga. A fost confectionată dintr-un trunchi de copac, prin cioplire. Cel mai probabil, a fost folosită de băștinașii din regiune", precizează Sergiu Bodean, director adjunct al agenției.

Barca are o lungime de 5 metri și o lățime de 80 de centimetri. Relicva cântărește circa 400 kg. Potrivit arheologilor, luntrea este unica descoperire de acest gen din republică și are o importanță deosebită.

Barca va fi curățată și prelucrată pentru a fi expusă la Muzeul de Istorie și Etnografie din orașul Ungheni. Aici vor fi realizate și investigațiile ulterioare, pentru stabilirea exact ce vârstă are ambarcațiunea și pentru ce era folosită.

Surse: <http://www.trm.md/ro/regional/descoperire-inedita-la-macaresti/>

<http://www.prime.md/ro/news/o-barca-veche-de-cel-putin-un-secol-a-fost-descoperita-la-macaresti-ungheni-2030814/>

Barca din Măcărești

Top 10 Discoveries of 2012

Editorii de la revista *ARCHAEOLOGY* a Institutului de Arheologie din America, au efectuat o listă a celor mai interesante descoperiri ale anului trecut.

**Arheologie
Universală**

Orice discuție despre arheologia din anul 2012 ar fi incompletă fără menționarea celui mai discutat și provocator subiect: sfârșitul lumii conform calendarului mayașilor și ale profețiilor apocaliptice generate de acesta. Ținând cont de toate, cu cât înaintăm în 2013, descoperirea anului ar fi faptul că încă mai locuim pe Terra.

Totuși, această istorie nu-și are locul în topul celor 10 descoperiri, editorii focusându-se pe un material unic, descoperit în sol, care ne-a schimbat viziunile de până acum despre trecut. Aici vom găsi descoperirile care variază de la cea mai timpurie artă parietală europeană, până la revelația că neanderthalii, cele mai apropiate rude ale omului de cromanion, culegeau și consumau foarte selectiv plantele medicinale, și de la descoperirea neașteptată a unei bărci ceremoniale egiptene de 6 m, până la excavarea unor măști uimitoare, care decorau templele Mayașilor, și care ne sugerează contactul civilizației cu cosmosul.

1. MĂȘTILE ZEULUI SOARE ALE MAYAȘILOR

El Zotz, Guatemala.

De Eric A. Powell

Arheologii au descoperit o serie spectaculoasă de măști din stuc (Material, sub formă de pastă, folosit pentru decorații arhitectonice, care se prepară dintr-un amestec de var stins vechi, praf de marmură și praf de cretă) în orașul mayașilor El Zotz. Datînd între anii 350 și 400 p.Chr., măștile, cu înălțimea de 1.5m decorează templul din vârful piramidei El Diablo, care comemorează/apartine fondatorului dinastiei regale a orașului. Măștile au fost vopsite cu un roșu aprins, și prezintă întruchiparea câtorva zeități, inclusiv a Zeului Soare. Ele arată

diferite faze ale Soarelui, parcurgând calea sa pe cer. Alături de zei, atestăm reprezentarea planetei Venus și ale altor corpuri cerești. O adevărată „simfonie cerească”, după cum a spus arheologul de la BROWN UNIVERSITY, Stephen Houston, care a participat alături de Edwin Roman (Universitatea din Texas) la săpături în El Zotz. „Soarele este strâns asociat cu regalitatea mayașilor, iar măștile vin să confirme acest fapt”, mai adaugă cercetătorul.

2. LEAGĂNUL MEDICINEI NEANDERTHALILOR

Piloña, Asturias, Spain

De ZACH ZORICH

Cea mai recentă frontieră în cercetarea neanderthalilor nu înglobează artefactele lăsate de aceștia, sau rămășițele de ADN. Mai degrabă aceasta ar fi gunk, un fel de noroi, lipit de dinții lor. Karen Hardy, colaboratoarea Institutului Catalan de Cercetare și Studii Avansate din Spania și Stephen Buckley de la Universitatea York din Marea Britanie au recurs la diferite analize chimice, care au demonstrat teoria conform căreia neanderthalii consumau plante medicinale. Echipa a examinat elementele chimice încorporate pe placa calcificată a 5 dinți de neanderthali, datînd între anii 50,600 și 47,300 î.e.n. din peștera El Sidrón din Spania. Analizele au arătat că ceștia au mâncat alimente vegetale preparate, precum și plante medicinale ca mușetelul și coada-șoarecelui.

3. PRIMA UTILIZARE A OTRĂVII

Munții Lebombo, KwaZulu-Natal, Africa de Sud

De Zach Zorich

Un pai de lemn, atestat la Peștera de Frontieră din Africa de Sud, datînd cu 24.000 de ani în urmă, conține cele mai vechi dovezi ale folosirii otrăvii de către oameni. Artefactul a fost găsit prin anii '70 ai secolului trecut, însă noile analize chimice efectuate de o echipă condusă de Francesco D'Errico de la Universitatea din Bordeaux (Franța), a relevat urme de substanțe otrăvitoare din boabe de ricin. Paiul putea fi folosit pentru aplicarea pe vârful săgeții a otrăvii, la fel cum face o cultură contemporană numită San (<http://dli.ro/religia-san-din-africa.html>) din Africa de Sud. Potrivit spuselor lui D'Errico, otrava face parte din metodele tradiționale de vânătoare, deoarece vârfurile de săgeți din os nu pot provoca daune suficiente pentru a ucide prada mare.

Acest aplicator de otravă este doar unul din câteva obiecte datate încă de 44.000 ani în urmă, care seamănă cu obiectele folosite de San. Printre altele, enumerăm un băț pentru săpat, mărgelă din coajă de ou de struț, colți de porc sculptați, vârfuri de săgeți din os, și o bucată de ceară de miere de albine. Echipa lui D'Errico consideră că artefactele ar indica momentul apariției culturii San cu 44.000 ani în urmă, ceea ce trasează cea mai timpurie legătură cu o cultură a oamenilor moderni.

Sursa : www.archaeology.org

Geschichtspark Barnau-Tachov (DE)

Parcul arheologic de lângă Barnau-Tachov (Germania) prezintă viața cotidiană oamenilor din sec. VIII-XIII. De construcția lui este responsabilă *Asociația Via Carolina*, susținută de un comitet consultativ științific.

Construcția parcului a demarat în anul 2011, prima fază de construcție va fi finisată în anul 2013, însumând în jur de 20 de edificii.

Satul prezintă epoca medievală timpurie și se referă la perioada când zona este cucerită de slavi. Tot atunci, se construiește și castelul Mot-and-Ballei, replica căruia va fi prezentă în parcul arheologic. Acesta va fi construit împreună cu valul și șanțul ce înconjură castelul, pentru a prezenta metodele de fortificare a construcțiilor în perioada respectivă. De asemenea, în acea perioadă a fost promovată în zonă o nouă religie, dovadă căreia îi este o mică biserică din lemn care de asemenea va fi reconstruită la Barnau-Tachov.

Construcțiile care prezintă secolul al XIII-lea, când în regiune locuiau și slavi, și germani, vor fi construite exclusiv din lemn, printre ele remarcându-se o fierărie.

Sursa: <http://members.exarc.net/institutional-members/geschichtspark-barnau-tachov-de>

Arheologie Experimentală

O REPLICĂ EXACTĂ A MORMÂNTULUI LUI TUTANKHAMON, UN DAR PENTRU EGIPT

Pentru a coincide cu cea de-a 90-a aniversare de la descoperirea mormântului lui Tutankhamon, o replică aproape identică se va deplasa la Cairo ca un cadou pentru Egipt. Realizat la workshopul Factum Arte, cu staționarea la Madrid, mormântul va fi expus la Cairo pe durata desfășurării conferinței (13 și 14 noiembrie 2012) de TASK FORCE a UE, privind turismul și investițiile flexibile. Replica este un dar de la Fundația Factum (Madrid), Societatea de Pri-

Replica fragmentului lipsă de pe peretele sudic, recreată în culori.

eteni ai Mormintelor Regale din Egipt (Zürich), și Universitatea Basel din Republica Arabă a Egiptului.

Workshopului Factum Arte i-a luat mai mult de 3 ani realizarea copiei. Lucrul a presupus implicarea noilor tehnologii pentru înregistrarea mormintelor, și perfecționarea metodei de reproducere. Un proiect de o asemenea amploare nu a mai fost inițiat anterior.

În 2010, Consiliul Suprem al Anti-chităților a rezervat o parte din teren, la intrarea în Valea Regilor în apropiere de *Casa Carter*, pentru instalarea permanentă a copiei mormântului, ca dovada unui angajament public de susținere a turismului în Egipt. Scopul acțiunii este de a oferi vizitatorilor posibilitatea de a cunoaște și de a înțelege istoria mormintelor de la descoperirea lor, să încurajeze conservarea variantei originale, și în adjudecarea Egiptului ca un lider mondial în aplicarea tehnologiilor și a îndemânării manuale.

Copia sarcofagului și camera de înmormântare a mormântului lui Tutankhamon

Darul respectiv are în vedere câteva momente specifice:

Promovarea abordării pozitive și durabile a turismului în Egipt (și încurajarea ideii conștientizării turismului ca o formă pozitivă în conservarea patrimoniului cultural al Egiptului).

Facilitarea transferului de tehnologii și capacități pentru înființarea atelierelor de lucru cu privire la Banca Luxor West, care se va ocupa de înregistrarea și producția de copii a mormintelor lui Seti I și Regina Nefertari.

Crearea locurilor de muncă pe termen lung pentru persoane calificate în Luxor.

Pentru aprilie 2013 se preconizează mutarea acesteia într-un loc amenajat în spatele Casei Carter în Valea Regilor, unde va fi instalată pentru vizualizare publică permanentă.

Sursa: <http://networkedblogs.com/Emlgy?a=share>